

IES Lucus Augusti

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Cine e sociedade

Materia de libre configuración do centro

CURSOS: 1ºBAC / 2ºBAC

DEPARTAMENTO: XEOGRAFÍA E HISTORIA

ANO ACADÉMICO: 2019/2020

Contido

1.	GLOSARIO	3
2.	CONTEXTO.....	6
	2.1. Centro.....	6
	2.1. Alumnado.....	7
	2.2. Obxectivos	7
3.	SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN	9
4.	RELACIONAR ASPECTOS CURRICULARES PARA CADA UNIDADE / PROXECTO / TEMA 10	
5.	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	12
6.	METODOLOXÍA	14
	6.1. Aspectos xerais	14
	6.2. Estratexias metodolóxicas	14
	6.3. Outras decisións metodolóxicas.....	14
7.	AVALIACIÓN.....	15
	7.1. Avaliación inicial.....	15
	7.2. Avaliación continua	15
	7.3. Avaliación final	15
	7.4. Avaliación extraordinaria.....	16
	7.5. Recuperación e avaliación de pendentes.....	16
8.	AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE	17
	8.1.Indicadores de logro do proceso de ensino.....	17
	8.2.Indicadores de logro da práctica docente	17
9.	AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA	19
	9.1. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica	19
10.	ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	20
	10.1. Medidas ordinarias e extraordinarias	20
11.	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	20
12.	DATOS DO DEPARTAMENTO	21
13.	REFERENCIAS NORMATIVAS	22

1. GLOSARIO

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Inclúese no PE.
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos.
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino - aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1. Que, cando e como ensinar / 2. Que, cando e como avaliar / 3. Como atender á diversidade.
Criterios de avaliación	Referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias. Responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina (art. 2.3. do Decreto 86/2015).
Estándares de aprendizaxe	Especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumnado debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliábeis, e permitir graduar o rendemento ou o logro alcanzado.
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación de dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica (art. 7.4 da Orde ECD 65/2015, BOE 29/1/2015). O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica.
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superar a materia (art. 13.3d da Resolución 27/7/2015). Canto maior sexa o grao esixido de consecución, máis importante se considera o estándar.
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar " o valor " que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avalialo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente (art. 7.6, terceiro parágrafo, da Orde ECD 65/2015).
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia.
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a.
OUTROS ASPECTOS	
Gradación dos estándares	Para identificar o progreso dos estándares ao longo dunha etapa.
Perfil de área	Conxunto de estándares de aprendizaxe avaliábeis que ten unha área ou materia. Dado que os estándares de aprendizaxe avaliábeis póñense en relación coas competencias, este perfil permitirá

	identificar aquelas competencias que se desenvolven a través desa área ou materia (art. 5.6 Orde ECD 65/2015). Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo.
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (art. 5.7 Orde ECD 65/2015).
Avaliación das competencias	A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos , na medida en que ser competente supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (art. 7.3 da Orde ECD 65/2015).
Nivel de desempeño das competencias	Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación [...] que teñan en conta á atención á diversidade (art. 7.4 da Orde ECD/65/2015).
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1: B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque.
Identificación de estándares	Exemplo: XHB1.1.2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia. B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar. 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar. 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.
Avaliación das competencias	A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos , na medida en que ser competente supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (art. 7.3 da Orde ECD 65/2015).
Nivel de desempeño das competencias	Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación [...] que teñan en conta á atención á diversidade (art. 7.4 da Orde ECD/65/2015).
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1: B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque.
Identificación de estándares	Exemplo: XHB1.1.2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia. B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar. 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar. 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

No portal de Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria (<http://www.edu.xunta.es/portal/guiadalomce>) están dispoñibles, en formato doc e desagregados por áreas:

- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

- Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- A Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.

2. CONTEXTO

2.1. Centro

Situación

Está situado no concello de Lugo, que é un concello do norte da provincia de Lugo.

No referido á situación socioeconómica do alumnado, hai que dicir que a maioría das familias encadraríanse dentro da clase media. En canto á situación da residencia familiar predomina o alumnado de ámbito urbán, posto que o concello é a capital da provincia. Tamén hai unha pequena porcentaxe que provén do ámbito rural, máis presente no bacharelato por canto se reciben alumnos dos concellos próximos, que son núcleos rurais (Castroverde, Baralla, A Pobra de San Xiao...).

Centros adscritos

- (a) CEIP Rosalía de Castro
- (b) CEIP A Ponte

Ensinanzas que oferta o centro

Dentro do réxime xeral:

- (c) Educación Secundaria Obrigatoria cun PMAR de 3ºESO
- (d) Programa de Formación profesional básica.
- (e) Ciclos formativos de grao medio: Ciclo Medio de Laboratorio.
- (f) Ciclos formativos de grao superior: Ciclo Superior de Laboratorio de Análise e Control de Calidade.
- (g) Bacharelatos nas modalidades de Ciencias e Tecnoloxía e Humanidades e Ciencias Sociais.

Dentro do réxime de ensinanzas de adultos

- (a) 2º de Bacharelato nas modalidades de Ciencias e Tecnoloxía e Humanidades e Ciencias Sociais.

Características singulares

O IES Lucus Augusti é un centro público dependente da Consellaría de Educación da Xunta de Galicia. O Centro está formado por un único edificio máis un polideportivo compartido con outro instituto do concello.

Está composto polos seguintes edificios:

- (a) EDIFICIO PRINCIPAL: Administración do centro, sala de profesores, despachos directivos e aulas de Administración, Informática, laboratorio de ciencias e aula de tecnoloxía, Biblioteca.

2.1. Alumnado

Cóntase con, aproximadamente, 1 000 alumnos e alumnas, cunha certa porcentaxe de poboación inmigrante, non moi numerosa e que está presente, sobre todo na ESO e nas ensinanzas de Adultos.

2.2. Obxectivos

- a. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

- g. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- j. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- k. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- l. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- m. Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- n. Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

3. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN

	UNIDADES DIDÁCTICAS / PROXECTOS / TEMAS		Material de ref. (libro de texto, outros...).	Temporalización
	UD / Tema/ Prox	Contido		Mes
1ª avaliación		Introducción á linguaxe cinematográfica: encadres, planos, montaxe		
	1	▪ Elementos da linguaxe cinematográfica	Presentacións informáticas Prensa Libros Internet	Setembro/ Outubro
		▪ Vocabulario da linguaxe cinematográfica		
		Historia do cine		
	2	As orixes do cine	Presentacións informáticas Prensa Libros Internet	Outubro
		O cine mudo		
		A introdución do son		
Os primeiros pasos: EE.UU				
O cine nos totalitarismos: Alemaña		Decembro		
O cine en Francia				
Hacia o concepto do cine moderno (Renoir, Welles, Hitchcock)				
2ª avaliación	O cine na posguerra: o neorealismo italiano	Presentacións informáticas Prensa Libros Internet	Xaneiro / Febreiro	
	O cine na Guerra Fría			
	O cine, espectáculo de masas			
	O cine na posguerra: o neorealismo italiano		Marzo	
	O cine na Guerra Fría			
	O cine, espectáculo de masas			
3ª avaliación	Cine para a historia e cine histórico			
	3	O uso político do cine	Presentacións informáticas Prensa Libros Internet	Abril/Maio/ Xuño
		A relación coa historia: cine histórico		
		A relación coa arte		

4. RELACIONAR ASPECTOS CURRICULARES PARA CADA UNIDADE / PROXECTO / TEMA

Cine e sociedade			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Tema 1. Introducción á linguaxe cinematográfica: encuadres, planos, montaxe			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elementos da linguaxe cinematográfica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñecer os diferentes elementos da linguaxe cinematográfica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue os elementos da linguaxe cinematográfica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vocabulario da linguaxe cinematográfica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Empregar con corrección os conceptos cinematográficos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emprega correctamente os conceptos cinematográficos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
Tema 2. Historia do cine			
As orixes do cine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñecer as bases do cinematógrafo 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a achega que supón o cine e a relación coa ciencia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
O cine mudo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar autores e temas nos comezos do cine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñece os actores e as características do seu cine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
A introdución do son	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valorar os cambios provocados polo son 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue a aportación do son ao cine 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
Os primeiros pasos: EE.UU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comprender os temas e autores dos alicerces do cine estadounidense 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Entende os temas e coñece os autores do cine estadounidense 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
O cine nos totalitarismos: Alemaña	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Identificar os valores promocionados polo cine da Alemaña nazi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora o papel de Leni Riefenstahl na creación do ideal nazi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
O cine en Francia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Coñecer os cambios no cine francés 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue os valores existenciais e autores do cine francés 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD

Cine e sociedade			
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
Hacia o concepto do cine moderno (Renoir, Welles, Hitchcock)	<ul style="list-style-type: none"> Comprender os cambios do cine para se converter nunha industria 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a nova idea de cine 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD
O cine na posguerra: o neorealismo italiano	<ul style="list-style-type: none"> Identificar a influencia da guerra nos cambios relacionados co cine 	<ul style="list-style-type: none"> Relaciona os temas do cine cos temas sociais da posguerra 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD
O cine na Guerra Fría	<ul style="list-style-type: none"> Atender aos cambios políticos e sociais da época e o seu efecto no cine: uso da propaganda e da ideoloxía 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende os valores sociais durante a Guerra Fría 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD
O cine, espectáculo de masas	<ul style="list-style-type: none"> Valorar o novo concepto de cine e apreciar os principais exemplos 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os cambios na industria do cine e a relación coa nova sociedade de masas e a aparición da publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD
Tema 3. Cine para a historia e cine histórico			
O uso político do cine	<ul style="list-style-type: none"> Investigar diferentes usos do cine: como propaganda política, como denuncia etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar a prograbanda política no cine, e valorar o seu uso como medio de denuncia social. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD
A relación coa historia: cine histórico	<ul style="list-style-type: none"> Valorar o cine como medio de representación histórica 	<ul style="list-style-type: none"> Valora o coñecemento de épocas históricas a través das imaxes filmicas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD L
A relación coa arte	<ul style="list-style-type: none"> Identificar as principais autores e obras artísticas e a súa presenza no cine 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece autores e obras artísticas presentes nas películas específicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC CD

LEENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.
CD	Competencia dixital.
CAA	Competencia aprender a aprender.
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais.

5. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

CSC	<ul style="list-style-type: none"> - Comprender o concepto de tempo histórico. - Identificar a relación multicausal dun feito histórico e as súas consecuencias. - Coñecer as grandes etapas e os principais acontecementos da Historia contemporánea. - Comprender o funcionamento das sociedades, o seu pasado histórico, a súa evolución e transformacións. - Desenvolver a empatía mediante a comprensión das accións humanas do pasado. - Expresarse de forma asertiva e amosar unha actitude favorable ao diálogo e ao traballo cooperativo.
CEC	<ul style="list-style-type: none"> - Comprender a función que as artes tiveron e teñen na vida dos seres humanos. - Recoñecer os diferentes estilos da arte contemporánea e os cambios que os motivaron. - Analizar obras de arte de forma técnica e identificar o contexto histórico que explica a súa aparición. - Desenvolver unha actitude activa en relación coa conservación e a protección do patrimonio histórico.
CL	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizar adecuadamente o vocabulario propio das ciencias sociais para construír un discurso preciso. - Desenvolver a empatía e interesarse por coñecer e escoitar opinións distintas á propia. - Utilizar diferentes variantes do discurso, en especial, a descrición e a argumentación. - Ler e interpretar textos de tipoloxía diversa, linguaxes icónicas, simbólicas e de representación.
CD	<ul style="list-style-type: none"> - Relacionar e comparar a información procedente de diversas fontes: escritas, gráficas, audiovisuais, etc. - Contrastar a información obtida e desenvolver un pensamento crítico e creativo. - Elaborar a información transformando os datos recollidos e traducíndoos a outro formato ou linguaxe. - Empregar as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías da información e a comunicación na procura e o procesamento da información.
CMCBCT	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborar e interpretar eixes cronolóxicos. - Analizar e comprender os datos cuantitativos recollidos en táboas, gráficos e diagramas. - Facer cálculos matemáticos de números enteiros e porcentaxes para chegar a conclusións cuantitativas. - Identificar e localizar os ámbitos xeopolíticos, económicos e culturais nos que se enmarcan os acontecementos da Idade Contemporánea. - Coñecer os distintos usos do espazo e dos recursos que fixeron as sociedades ao longo dos períodos históricos estudados.
AA	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvolver unha visión estratéxica dos problemas, anticipar posibles escenarios e consecuencias futuras das accións individuais e/ou sociais. - Buscar explicacións multicausais para comprender os fenómenos sociais e avaliar as súas consecuencias. - Utilizar distintas estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información: esquemas, resumos, etc. - Participar en debates e contrastar as opinións persoais coas do resto dos compañeiros. - Desenvolver o gusto pola aprendizaxe continua e a actualización permanente.

SIEE	<ul style="list-style-type: none">– Asumir responsabilidades e tomar decisións con respecto á planificación do proceso de resolución das actividades propostas.– Interpretar adecuadamente as particularidades de cada situación e de cada problema estudado.– Saber argumentar de forma lóxica e coherente as explicacións dos conceptos e fenómenos estudados.– Autorregular a propia aprendizaxe: tomar conciencia do que se sabe e do que falta por aprender; e realizar autoavaliacións do propio traballo.
-------------	---

6. METODOLOXÍA

6.1. Aspectos xerais

Sendo o obxectivo último o achegamento do alumnado ós feitos e procesos histórico- xeográficos, combinaranse metodoloxías integradoras acordes ó principio de aprendizaxe construtiva. Os contidos traballaranse gradualmente, partindo da competencia inicial do alumnado reflectida na avaliación inicial, priorizando as actividades de tipo procedemental, especialmente no comezo do curso, para asegurar unhas bases sólidas para o resto do tempo. O enfoque estará claramente orientado á realización de tarefas e á resolución de problemas.

Coa finalidade de conseguir eses obxectivos potenciaremos as actividades participativas, aquelas nas que o alumnado teña que esforzarse por usar a súa capacidade de análise, imaxinación e cooperación. Combinaremos, polo tanto, o traballo cooperativo co traballo individual, sen esquecer a diversidade presente na aula, con alumnos de diversas capacidades e ritmos de aprendizaxe. As TIC tamén estarán presentes na aula na medida en que os recursos o permitan.

6.2. Estratexias metodolóxicas

- Organización dos contidos por medio de esquemas e sínteses, ata acadar a realización de organigramas e mapas conceptuais.
- Corrección na expresión cunha linguaxe específica da disciplina.
- Comprensión dos contidos dentro dun proceso continuo de construción dos coñecementos. elaboración de traballos de indagación a partir de fontes diversas (escritas, imaxes, audiovisuais, informáticas...).
- Resolución de problemas diversos a través de debates, argumentacións.
- Simulacións.
- Creación de material TIC por parte do alumnado.

6.3. Outras decisións metodolóxicas

- **Espazos**
As clases se desenvolveranse nunha aula de desdobramento, marcada pola xefatura de estudos.
- **Materiais e recursos didácticos:**
Como recurso principal, empregarase os apuntamentos e indicacións dados pola profesora e o uso da rede e, en especial, da plataforma de Youtube. Igualmente, tamén o ordenador e o canón de proxeccións.

7. AVALIACIÓN

7.1. Avaliación inicial

Non é precisa, por ser unha materia de libre configuración. Si será necesario facer unha pequena análise inicial de coñecementos do alumnado.

7.2. Avaliación continua

Realizarase unha proba por avaliación pero, sobre todo, ao ser unha materia práctica, avaliarase a través das realizacións e traballos do alumnado.

- **Como se cualifican as probas, os traballos individuais ou colectivos, o traballo no caderno de clase, a observación do traballo na aula (ponderación, redondeo...)**

Os traballos e a constarán o 90% da nota, quedando o 10% para as actitudes de cara a materia, a ortografía e a expresión escrita.

- **Aspectos que se van valorar dentro da observación do traballo na aula e instrumentos para a recollida desta información**

Valorarase a participación na clase, a resposta axeitada a preguntas dos profesores, a toma de apuntamentos e a actitude positiva cara as explicacións e o traballo na clase.

- **Como se calcula a cualificación de cada unha das avaliacións (ponderación, redondeo...).**

Para facer o cálculo da media de cada unha das avaliacións será necesario acadar unha nota de 4 ou superior. Redondearase á alza sempre que a actitude na clase fose axeitada e haxa algunha nota positiva en traballos de clase ou lecturas voluntarias.

- **Mecanismo/s para recuperar una ou avaliación proba non superada**

Para recuperar as avaliacións suspensas, realizarase unha proba por avaliación. O tipo de proba será semellante en estrutura e puntuación ás anteriormente realizadas.

7.3. Avaliación final

- **Alumnado que deberá realizar a avaliación final.**

Aquel alumnado que teña sen recuperar algunha das avaliacións do curso, tras as probas de recuperación por avaliación.

7.4. Avaliación extraordinaria

As probas extraordinarias seguirán o modelo empregado das probas realizadas durante o curso.

7.5. Recuperación e avaliación de pendentos

Non hai pendentos

8. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO E DA PRÁCTICA DOCENTE

8.1. Indicadores de logro do proceso de ensino

A avaliación do proceso realizarase en cada avaliación nas diferentes Reunións de Departamento e ao rematar o curso. Un mecanismo pode ser a través das seguintes táboas de datos.

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívoose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

8.2. Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				

7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrécese ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avalíase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

9. AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

9.1. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación didáctica

Igualmente, a presente programación avaliarase durante o curso e ao rematar o curso. Un mecanismo pode ser a través da seguinte táboa de datos.

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para determinadas materias de 2º de bacharelato].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				

20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

10. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

10.1. Medidas ordinarias e extraordinarias

Non se prevé a necesidade de medidas extraordinarias de atención á diversidade. En todo caso, trala avaliación inicial, unha vez detectadas posibles carencias, estableceranse as máis axeitadas en colaboración do Departamento de Orientación.

11. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS EXTRAESCOLARES E

Non están contempladas.

12. DATOS DO DEPARTAMENTO

Profesor/a	Grupos	Curso	Materia
Mª Paz Fernández	4	3ºESO	Xeografía e Historia
	2		Valores Éticos
	1	1ºBAC	Hª Mundo Contemporáneo
Xosé Ignacio Mato	4	4ºESO	Historia
	2	1ºBAC	Hª Mundo Contemporáneo
Henrique Hervés Sayar (Xefe de Departamento)	4	1ºESO	Xeografía e Historia
	1	2ºBAC	Historia de España
	1	1ºESO	Valores Éticos
Blanca Castro Gerpe	4	2ºESO	Xeografía e Historia
	1	1ºBAC	Cine e Sociedade
	1	2º BAC	Cine e Sociedade
	1	2ºBAC (Adultos)	Historia da Arte
Álvaro Abuín	1	2ºBAC	Historia de España
	1	2º BAC (adultos)	Historia de España
	2	2º BAC	Xeografía
	1	2º BAC (Adultos)	Xeografía
	1		Valores Éticos
X. Anxo Rodríguez Carballal	3	2ºBAC	Historia de España
	2	2ºBAC	Historia da Arte

13. REFERENCIAS NORMATIVAS

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE).
- Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato (BOE do 3 de xaneiro de 2015).
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE do 29).
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29). No caso das programacións didácticas de Educación Primaria, Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 9).
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29).